Επίσημη Εφημερίδα
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

EL
Σειρά L

2025/2450

11.12.2025

ΟΔΗΓΙΑ (ΕΕ) 2025/2450 ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 26ης Νοεμβρίου 2025

για την τροποποίηση της οδηγίας 2009/38/ΕΚ όσον αφορά τη σύσταση και τη λειτουργία ευρωπαϊκών συμβουλίων εργαζομένων και την αποτελεσματική επιβολή των δικαιωμάτων διακρατικής ενημέρωσης και διαβούλευσης

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 153 παράγραφος 2 στοιχείο β), σε συνδυασμό με το άρθρο 153 παράγραφος 1 στοιχείο ε),

Έχοντας υπόψη την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Κατόπιν διαβίβασης του σχεδίου νομοθετικής πράξης στα εθνικά κοινοβούλια,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής [1],

Αφού ζήτησαν τη γνώμη της Επιτροπής των Περιφερειών,

Αποφασίζοντας σύμφωνα με τη συνήθη νομοθετική διαδικασία [2],

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

(1) Σύμφωνα με το άρθρο 27 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης («Χάρτης»), πρέπει να εξασφαλίζεται στους εργαζομένους ή τους εκπροσώπους τους, στα ενδεδειγμένα επίπεδα, εγκαίρως ενημέρωση και διαβούλευση, στις περιπτώσεις και υπό τις προϋποθέσεις που προβλέπονται από το δίκαιο της Ένωσης και τις εθνικές νομοθεσίες και πρακτικές. Η αρχή αριθ. 8 του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων επαναβεβαιώνει το δικαίωμα των εργαζομένων ή των εκπροσώπων τους να ενημερώνονται και να ζητείται η γνώμη τους σε εύθετο χρόνο για ζητήματα που τους αφορούν.

(2) Όσον αφορά τα διακρατικά ζητήματα, σκοπός της οδηγίας 2009/38/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου [3] είναι η υλοποίηση αυτών των βασικών αρχών στην πράξη μέσω του καθορισμού ελάχιστων απαιτήσεων για την ενημέρωση των εργαζομένων και τη διαβούλευση με αυτούς σε επιχειρήσεις και ομίλους επιχειρήσεων κοινοτικής κλίμακας.

(3) Στην αξιολόγησή της της οδηγίας 2009/38/ΕΚ της 15ης Μαΐου 2018, η Επιτροπή επιβεβαίωσε την προστιθέμενη αξία και, καταρχήν, τη σημασία της εν λόγω οδηγίας. Διαπίστωσε ότι πολλές από τις διατάξεις της οδηγίας είναι αρκούντως ευέλικτες, ώστε να ανταποκρίνονται στην εξελισσόμενη τεχνολογική και οικονομική πραγματικότητα και σε διάφορες μορφές επιχειρήσεων ή ομίλων. Λόγου χάρη, έχει εφαρμογή σε όλους τους ομίλους επιχειρήσεων κοινοτικής κλίμακας, ανεξάρτητα από το είδος των νομικών ρυθμίσεων που επιτρέπουν την άσκηση δεσπόζουσας επιρροής μεταξύ των ελεγχουσών και των ελεγχόμενων επιχειρήσεων που συγκροτούν τέτοιους ομίλους. Κατά συνέπεια, οι επιχειρήσεις που συνδέονται, για παράδειγμα, δυνάμει συμφωνιών δικαιόχρησης ή παραχώρησης άδειας εκμετάλλευσης μπορούν να εμπίπτουν στον ορισμό του ομίλου επιχειρήσεων κοινοτικής κλίμακας, υπό την προϋπόθεση ότι έχει αποδειχθεί η ύπαρξη δεσπόζουσας επιρροής.

(4) Ωστόσο, η αξιολόγηση της Επιτροπής εντόπισε επίσης ελλείψεις όσον αφορά, για παράδειγμα, την αποτελεσματικότητα της διαδικασίας διαβούλευσης, την πρόσβαση στη δικαιοσύνη, τις κυρώσεις και την ερμηνεία ορισμένων εννοιών.

(5) Στις 2 Φεβρουαρίου 2023, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ενέκρινε, δυνάμει του άρθρου 225 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ), νομοθετικό ψήφισμα με δική του πρωτοβουλία το οποίο περιείχε συστάσεις σχετικά με την αναθεώρηση της οδηγίας 2009/38/ΕΚ. Στη συνέχεια, η Επιτροπή διεξήγαγε διαβούλευση σε δύο στάδια με τους κοινωνικούς εταίρους δυνάμει του άρθρου 154 ΣΛΕΕ σχετικά με την αναγκαιότητα και το πιθανό περιεχόμενο των μέτρων για την αντιμετώπιση των ελλείψεων της οδηγίας 2009/38/ΕΚ. Η Επιτροπή συγκέντρωσε επίσης στοιχεία μέσω μελέτης που περιλάμβανε στοχευμένη επιγραμμική έρευνα, συνεντεύξεις με συμφεροντούχους, εργαστήρια και ανάλυση της εθνικής νομολογίας και των σχετικών διατάξεων του εθνικού δικαίου.

[1] ΕΕ C, C/2024/4664, 9.8.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/4664/oj.

[2] Θέση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 9ης Οκτωβρίου 2025 (δεν έχει ακόμη δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα) και απόφαση του Συμβουλίου της 27ης Οκτωβρίου 2025.

[3] Οδηγία 2009/38/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 6ης Μαΐου 2009, για τη θέσπιση ευρωπαϊκού συμβουλίου εργαζομένων ή διαδικασίας σε επιχειρήσεις και ομίλους επιχειρήσεων κοινοτικής κλίμακας με σκοπό να ενημερώνονται οι εργαζόμενοι και να ζητείται η γνώμη τους (ΕΕ L 122 της 16.5.2009, σ. 28, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2009/38/oj).

(6) Τα στοιχεία καταδεικνύουν ότι η ανασφάλεια δικαίου όσον αφορά την έννοια των διακρατικών ζητημάτων έχει οδηγήσει σε διιστάμενες ερμηνείες και σε ένδικες διαφορές. Προκειμένου να βελτιωθεί η ασφάλεια δικαίου και να μειωθεί ο κίνδυνος τέτοιων διαφορών, είναι αναγκαίο να διασαφηνιστεί η έννοια των διακρατικών ζητημάτων. Προς τον σκοπό αυτόν, είναι σκόπιμο να διευκρινιστεί ότι η οδηγία 2009/38/ΕΚ δεν καλύπτει μόνο τις περιπτώσεις στις οποίες τα μέτρα που εξετάζει η διοίκηση μιας επιχείρησης ή ενός ομίλου επιχειρήσεων μπορεί εύλογα να αναμένεται ότι θα επηρεάσουν τους εργαζομένους της εν λόγω επιχείρησης, του εν λόγω ομίλου ή οποιασδήποτε εγκατάστασης της εν λόγω επιχείρησης ή ομίλου σε περισσότερα από ένα κράτη μέλη, αλλά και τις περιπτώσεις στις οποίες τα μέτρα αυτά μπορεί εύλογα να αναμένεται ότι θα επηρεάσουν τους εν λόγω εργαζομένους σε ένα μόνο κράτος μέλος και οι συνέπειές τους μπορεί εύλογα να αναμένεται ότι θα επηρεάσουν τους εν λόγω εργαζομένους σε τουλάχιστον ένα ακόμη κράτος μέλος. Μια τέτοια διευκρίνιση είναι αναγκαία, δεδομένου ότι σε ορισμένες περιπτώσεις μια επιχείρηση προτίθεται να λάβει μέτρα, όπως απολύσεις, κατάργηση θέσεων εργασίας, κατανομή παραγωγικών δραστηριοτήτων ή ανάθεση δραστηριοτήτων σε εξωτερικούς συνεργάτες, τα οποία αφορούν ρητά εγκαταστάσεις μόνο σε ένα κράτος μέλος, αλλά μπορεί εύλογα αναμένεται ότι θα έχουν συνέπειες που επηρεάζουν εργαζομένους της εν λόγω επιχείρησης, του εν λόγω ομίλου ή οποιασδήποτε εγκατάστασης της εν λόγω επιχείρησης ή ομίλου σε άλλο κράτος μέλος, για παράδειγμα λόγω αλλαγών στη διασυνοριακή εφοδιαστική αλυσίδα ή στις παραγωγικές δραστηριότητες. Η έννοια των διακρατικών ζητημάτων καλύπτει μέτρα τα οποία θα μπορούσαν να επηρεάσουν τους εργαζομένους κατά τρόπο ουσιώδη και όχι απλώς επιφανειακό και τα οποία δεν αφορούν μόνο μεμονωμένους εργαζομένους ή συνήθεις επιχειρησιακές αποφάσεις. Προς τον σκοπό αυτό, θα πρέπει να διευκρινιστεί ότι το εύρος των δυνητικών επιπτώσεων των διακρατικών ζητημάτων στο εργατικό δυναμικό και στο επίπεδο της εμπλεκόμενης διοίκησης οφείλεται να λαμβάνεται υπόψη, προκειμένου να κριθεί αν ένα ζήτημα εμπίπτει στην αρμοδιότητα ενός ευρωπαϊκού συμβουλίου εργαζομένων.

(7) Οι ορισμοί της ενημέρωσης και της διαβούλευσης στην οδηγία 2009/38/ΕΚ περιλαμβάνουν κανονιστικές απαιτήσεις. Για λόγους συνοχής και νομικής σαφήνειας, είναι σκόπιμο να μετακινηθούν οι εν λόγω κανονιστικές διατάξεις στο άρθρο σχετικά με τη λειτουργία του ευρωπαϊκού συμβουλίου εργαζομένων και τη διαδικασία ενημέρωσης και διαβούλευσης για τους εργαζομένους.

(8) Η εκλογή και ο διορισμός των εκπροσώπων των εργαζομένων καθορίζονται από το εθνικό δίκαιο και πρακτική. Τα εθνικά συστήματα σχετικά με τη διαδικασία εκλογής και διορισμού των εκπροσώπων των εργαζομένων διαφέρουν μεταξύ των κρατών μελών. Οι εκπρόσωποι των εργαζομένων μπορούν να είναι εκπρόσωποι συνδικαλιστικών οργανώσεων, εφόσον αυτό προβλέπεται από το εθνικό δίκαιο ή πρακτική κράτους μέλους.

(9) Προς τον σκοπό της σύναψης συμφωνίας για την ίδρυση ευρωπαϊκού συμβουλίου εργαζομένων, η κεντρική διοίκηση απαιτείται να διαπραγματευθεί με ειδικό διαπραγματευτικό όργανο που εκπροσωπεί τους εργαζομένους. Για να αυξηθεί η ασφάλεια δικαίου στο πλαίσιο αυτό, θα πρέπει να διευκρινιστεί ότι η κεντρική διεύθυνση υποχρεούται να συγκαλεί πλείονες συνεδριάσεις με την ειδική διαπραγματευτική ομάδα, ώστε αμφότερα τα μέρη να μπορούν να καταλήξουν σε μια τέτοια συμφωνία.

(10) Ενδέχεται τα μέλη των ειδικών διαπραγματευτικών ομάδων να χρειαστούν νομικές συμβουλές για την εκτέλεση των καθηκόντων τους βάσει της οδηγίας 2009/38/ΕΚ. Ωστόσο, δεν είναι αρκούντως σαφές ότι δικαιούνται κάλυψη των σχετικών νομικών εξόδων. Προς τον σκοπό αυτό, θα πρέπει να διευκρινιστεί ότι η κεντρική διεύθυνση αναλαμβάνει τα εν λόγω έξοδα, όταν αυτά βαρύνουν τα μέλη ειδικών διαπραγματευτικών οργάνων. Αυτά τα έξοδα θα πρέπει να κοινοποιούνται εκ των προτέρων από τα ειδικά όργανα διαπραγμάτευσης στην κεντρική διεύθυνση. Όταν το ακριβές ποσό των εξόδων δεν είναι γνωστό εκ των προτέρων, θα πρέπει να κοινοποιείται στην κεντρική διεύθυνση εκτίμηση των εξόδων, συμπεριλαμβανομένων πληροφοριών σχετικά με τη φύση του κόστους. Είναι σκόπιμο η σχετική ευθύνη της κεντρικής διοίκησης να περιοριστεί στα εύλογα νομικά έξοδα, ώστε να διασφαλιστεί ότι η διοίκηση δεν ευθύνεται για προδήλως δυσανάλογες δαπάνες, δαπάνες που δεν συνδέονται δικαιολογημένα με την παροχή συναφών νομικών συμβουλών ή δαπάνες που προκύπτουν από προδήλως αβάσιμες, επιπόλαιες ή κακόβουλες αξιώσεις. Επιπλέον, η οδηγία 2009/38/ΕΚ παρέχει στα κράτη μέλη τη διακριτική ευχέρεια να θεσπίζουν δημοσιονομικούς κανόνες σχετικά με τη λειτουργία των ειδικών διαπραγματευτικών ομάδων και των ευρωπαϊκών συμβουλίων εργαζομένων βάσει επικουρικών υποχρεώσεων, λαμβανομένης υπόψη της αρχής ότι οι δαπάνες που σχετίζονται με την ορθή άσκηση των καθηκόντων της ειδικής διαπραγματευτικής ομάδας πρέπει να βαρύνουν την κεντρική διεύθυνση. Ως εκ τούτου, οι διατάξεις της οδηγίας 2009/38/ΕΚ που αναφέρονται στον αριθμό των εμπειρογνωμόνων των οποίων τα έξοδα χρηματοδοτούνται από την κεντρική διεύθυνση είναι άνευ αντικειμένου και θα πρέπει να διαγραφούν.

(11) Η οδηγία 2009/38/ΕΚ απαιτεί από τα μέρη συμφωνίας ευρωπαϊκού συμβουλίου εργαζομένων να καθορίζουν τον τόπο διεξαγωγής των συνεδριάσεων του ευρωπαϊκού συμβουλίου εργαζομένων. Τα εν λόγω μέρη θα πρέπει επίσης να καθορίζουν τη μορφή των εν λόγω συνεδριάσεων, δηλαδή το κατά πόσον αυτές θα πραγματοποιούνται διά ζώσης, διαδικτυακά ή υβριδικά, προκειμένου, μεταξύ άλλων, να αρθεί κάθε αμφιβολία ως προς την ελευθερία των εργαζομένων να συμφωνήσουν, αφενός, να πραγματοποιούνται ορισμένες ή όλες οι συνεδριάσεις σε εικονικό περιβάλλον, με τη χρήση διαδικτυακών εργαλείων συνεδριάσεων, μειώνοντας το περιβαλλοντικό αποτύπωμα των συνεδριάσεων σύμφωνα με τους ενωσιακούς, εθνικούς και εταιρικούς στόχους μείωσης των εκπομπών, διασφαλίζοντας παράλληλα την ουσιαστική και αποτελεσματική ανταλλαγή πληροφοριών και διαβουλεύσεων με χαμηλότερο περιβαλλοντικό και οικονομικό κόστος, και να συμφωνήσουν, αφετέρου, να διεξάγονται διά ζώσης συνεδριάσεις οι οποίες μπορούν να προσφέρουν ένα ασφαλές περιβάλλον που ενισχύει την αίσθηση εμπιστοσύνης και παρέχει την ευκαιρία για άμεση, εκ του σύνεγγυς επικοινωνία.

(12) Ενδέχεται επίσης να προκύψουν αβεβαιότητα και δικαστικές διαφορές όσον αφορά την κάλυψη ορισμένων δαπανών και την πρόσβαση σε ορισμένους πόρους κατά τη λειτουργία των ευρωπαϊκών συμβουλίων εργαζομένων. Σύμφωνα με την αρχή της αυτονομίας των μερών, είναι σκόπιμο να απαιτείται ο ρητός καθορισμός ορισμένων τύπων χρηματοδοτικών και υλικών πόρων στις συμφωνίες για τα ευρωπαϊκά συμβούλια εργαζομένων, και συγκεκριμένα το ενδεχόμενο συνδρομής από εμπειρογνώμονες – όπως οι εκπρόσωποι αναγνωρισμένων συνδικαλιστικών οργανώσεων σε επίπεδο Ένωσης, οι τεχνικοί εμπειρογνώμονες επί ειδικών θεμάτων ή οι νομικοί εμπειρογνώμονες –, η κάλυψη της αμοιβής των εμπειρογνωμόνων και η τυχόν συμμετοχή εμπειρογνωμόνων σε συνεδριάσεις. Οι συμφωνίες θα πρέπει να καλύπτουν επίσης την παροχή σχετικής επιμόρφωσης στα μέλη του ευρωπαϊκού συμβουλίου εργαζομένων και την κάλυψη των σχετικών δαπανών, με την επιφύλαξη της απαίτησης περί παροχής της αναγκαίας επιμόρφωσης δυνάμει της οδηγίας 2009/38/ΕΚ.

(13) Η απαίτηση που προβλέπεται στην οδηγία 2009/38/ΕΚ, σύμφωνα με την οποία πρέπει να λαμβάνεται υπόψη, όπου είναι δυνατόν, η ανάγκη ισόρροπης εκπροσώπησης των εργαζομένων ως προς το φύλο κατά τον καθορισμό της σύνθεσης των ευρωπαϊκών συμβουλίων εργαζομένων, έχει αποδειχθεί ανεπαρκής για την προώθηση της ισόρροπης εκπροσώπησης των φύλων. Οι γυναίκες εξακολουθούν να υποεκπροσωπούνται στα περισσότερα ευρωπαϊκά συμβούλια εργαζομένων. Ως εκ τούτου, είναι αναγκαίο να καθοριστούν πιο αποτελεσματικοί και συγκεκριμένοι στόχοι όσον αφορά την ισόρροπη εκπροσώπηση των φύλων, οι οποίοι θα υλοποιούνται από τη διοίκηση και τους εκπροσώπους των εργαζομένων κατά τη διαπραγμάτευση ή την επαναδιαπραγμάτευση των συμφωνιών τους. Για την επίτευξη των στόχων αυτών, ενδέχεται, σε ορισμένες περιπτώσεις, να είναι αναγκαίο να δοθεί προτεραιότητα στο υποεκπροσωπούμενο φύλο κατά τη διαμόρφωση της σύνθεσης ευρωπαϊκών συμβουλίων εργαζομένων ή των οικείων επιτροπών περιορισμένης σύνθεσης. Σύμφωνα με τη νομολογία του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης ([4]), μια τέτοια θετική δράση είναι δυνατή, σύμφωνα με την αρχή της ίσης μεταχείρισης ανδρών και γυναικών, υπό την προϋπόθεση ότι τα μέτρα που λαμβάνονται για την επίτευξη του στόχου της ισόρροπης εκπροσώπησης των φύλων δεν δίνουν αυτομάτως και άνευ όρων προτεραιότητα σε πρόσωπα ορισμένου φύλου, αλλά επιτρέπουν τη συνεκτίμηση άλλων κριτηρίων, όπως η αξία, τα προσόντα και η διαδικασία εκλογής που προβλέπεται από τη σχετική εθνική νομοθεσία. Ως εκ τούτου, θα πρέπει να παρέχεται στα μέρη των συμφωνιών ευρωπαϊκών συμβουλίων εργαζομένων η αναγκαία ευελιξία, ώστε να διασφαλίζεται η συμμόρφωση με τους νομικούς και πραγματικούς περιορισμούς της θετικής δράσης. Για παρεμφερείς λόγους, είναι επίσης σκόπιμο να επιδιωχθεί η επίτευξη ισόρροπης εκπροσώπησης των φύλων στη σύνθεση των ειδικών διαπραγματευτικών ομάδων, ώστε να προωθηθεί η ισόρροπη εκπροσώπηση των φύλων ήδη κατά τη φάση των διαπραγματεύσεων.

(14) Από τα στοιχεία προκύπτει ότι η έναρξη των διαπραγματεύσεων ενίοτε καθυστερεί πέραν της περιόδου των έξι μηνών που προβλέπεται στην οδηγία 2009/38/ΕΚ. Σε ορισμένες περιπτώσεις, η διοίκηση δεν λαμβάνει μέτρα, αλλά ούτε και αρνείται ρητά να ξεκινήσει διαπραγματεύσεις κατόπιν αιτήματος για τη σύσταση ευρωπαϊκού συμβουλίου εργαζομένων. Ως εκ τούτου, θα πρέπει να διευκρινιστεί ότι οι επικουρικές υποχρεώσεις που καθορίζονται στην οδηγία 2009/38/ΕΚ εφαρμόζονται όταν η πρώτη συνεδρίαση της ειδικής διαπραγματευτικής ομάδας δεν συγκληθεί εντός έξι μηνών από την υποβολή αιτήματος για τη σύσταση ευρωπαϊκού συμβουλίου εργαζομένων, ανεξάρτητα από το αν η κεντρική διεύθυνση αρνείται ρητά την έναρξη διαπραγματεύσεων.

(15) Κατά την ανταλλαγή ευαίσθητων πληροφοριών με μέλη ειδικών διαπραγματευτικών ομάδων των ευρωπαϊκών συμβουλίων εργαζομένων ή εκπροσώπους των εργαζομένων στο πλαίσιο διαδικασίας ενημέρωσης και διαβούλευσης, η κεντρική διοίκηση δύναται να απαιτήσει οι πληροφορίες αυτές να ανταλλαγούν εμπιστευτικά και να απαγορεύσει την περαιτέρω δημοσιοποίησή τους. Για να αποφευχθεί η υπέρμετρη χρήση των εν λόγω περιορισμών λόγω εμπιστευτικότητας και να ευθυγραμμιστούν οι σχετικές διατάξεις της οδηγίας 2009/38/ΕΚ με τις αντίστοιχες διατάξεις της οδηγίας 2002/14/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ([5]), οι περιορισμοί λόγω εμπιστευτικότητας θα πρέπει να είναι δυνατοί μόνο για την προστασία του έννομου συμφέροντος της ενδιαφερόμενης επιχείρησης. Η ύπαρξη τέτοιου έννομου συμφέροντος θα πρέπει να αξιολογείται βάσει αντικειμενικών κριτηρίων καθοριζόμενων στο εθνικό δίκαιο. Επιπλέον, κατά την εμπιστευτική ανταλλαγή πληροφοριών, η κεντρική διεύθυνση θα πρέπει να υποχρεούται να επεξηγεί τους λόγους που δικαιολογούν την εμπιστευτικότητα. Ο περιορισμός λόγω εμπιστευτικότητας θα πρέπει να εφαρμόζεται μόνο για όσο διάστημα εξακολουθούν να συντρέχουν οι λόγοι που τη δικαιολογούν. Η θέσπιση κατάλληλων ρυθμίσεων για τη διασφάλιση της εμπιστευτικότητας των ευαίσθητων πληροφοριών δύναται να εμπνεύσει εμπιστοσύνη και να διευκολύνει την ανταλλαγή των πληροφοριών αυτών, προστατεύοντας παράλληλα τα συμφέροντα των επιχειρήσεων και των εργαζομένων, μεταξύ άλλων αποτρέποντας αυξανόμενους κινδύνους, όπως η βιομηχανική κατασκοπεία.

(16) Η δυνατότητα της κεντρικής διεύθυνσης να μη διαβιβάζει πληροφορίες στα μέλη των ειδικών διαπραγματευτικών ομάδων, στα μέλη των ευρωπαϊκών συμβουλίων εργαζομένων ή, στο πλαίσιο διαδικασίας ενημέρωσης και διαβούλευσης, στους εκπροσώπους των εργαζομένων θα πρέπει να περιορίζεται σε περιπτώσεις στις οποίες η διαβίβαση αυτή θα έβλαπτε σοβαρά τη λειτουργία των οικείων επιχειρήσεων. Για λόγους διαφάνειας και αποτελεσματικής προσφυγής, η κεντρική διεύθυνση θα πρέπει επίσης να υποχρεούται να προσδιορίζει τους λόγους που δικαιολογούν την άρνηση διαβίβασης πληροφοριών κατά τρόπο που να καθιστά δυνατό επαρκή νομικό έλεγχο, χωρίς να αποκαλύπτονται προστατευόμενες πληροφορίες.

([4]) Απόφαση του Δικαστηρίου της 28ης Μαρτίου 2000, Badeck κ.λπ., C-158/97, ECLI:EU:C:2000:163.

([5]) Οδηγία 2002/14/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Μαρτίου 2002, περί θεσπίσεως γενικού πλαισίου ενημερώσεως και διαβουλεύσεως των εργαζομένων στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα (ΕΕ L 80 της 23.3.2002, σ. 29, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2002/14/oj).

(17) Για την αύξηση της νομικής σαφήνειας, είναι σκόπιμο να θεσπιστούν διατάξεις σχετικά με την εμπιστευτική διαβίβαση πληροφοριών και τη μη διαβίβαση πληροφοριών σε δύο χωριστά άρθρα. Επιπλέον, η διάταξη που επιτρέπει στα κράτη μέλη να θεσπίζουν ειδικούς κανόνες για τις επιχειρήσεις που έχουν ως σκοπό τον ιδεολογικό προσανατολισμό θα πρέπει να μεταφερθεί σε άρθρο που να αφορά τη σχέση με άλλες εθνικές διατάξεις, διότι σχετίζεται γενικότερα με την εφαρμογή των απαιτήσεων της οδηγίας 2009/38/ΕΚ.

(18) Οι αποφάσεις για διακρατικά ζητήματα μπορούν να έχουν εκτεταμένες συνέπειες για τους εργαζομένους, όπως στην περίπτωση απολύσεων που προκύπτουν από επιχειρηματικά σχέδια, κοινωνικά προγράμματα ή καινοτομίες σχετικά με τις διαδικασίες. Η αποτελεσματική διακρατική διαβούλευση απαιτεί πραγματικό διάλογο μεταξύ της κεντρικής διεύθυνσης και των ευρωπαϊκών συμβουλίων εργαζομένων ή των εκπροσώπων των εργαζομένων στο πλαίσιο διαδικασίας ενημέρωσης και διαβούλευσης. Αυτό σημαίνει ότι η ενημέρωση και η διαβούλευση πρέπει να διεξάγονται με ουσιαστικό και έγκαιρο τρόπο που να δίνει στους εκπροσώπους των εργαζομένων τη δυνατότητα να εκφράζουν τη γνώμη τους πριν από την έκδοση της απόφασης. Συνεπάγεται επίσης ότι οι γνώμες που εκδίδονται από τα ευρωπαϊκά συμβούλια εργαζομένων ή τους εκπροσώπους των εργαζομένων πρέπει να λαμβάνουν αιτιολογημένη απάντηση από την κεντρική διεύθυνση ή από ένα καταλληλότερο διοικητικό επίπεδο πριν εκδοθεί η απόφαση σχετικά με το επίμαχο μέτρο. Η οδηγία 2009/38/ΕΚ θα πρέπει να προβλέψει ρητά σχετικές απαιτήσεις, ώστε να διασφαλίζεται η ασφάλεια δικαίου.

(19) Στο πλαίσιο της ενημέρωσης και της διαβούλευσης για διακρατικά ζητήματα, είναι σημαντικό να διασφαλιστεί ότι οι επιχειρήσεις κοινοτικής κλίμακας ή οι όμιλοι επιχειρήσεων κοινοτικής κλίμακας μπορούν να λαμβάνουν αποφάσεις αποτελεσματικά και ότι η ενημέρωση και η διαβούλευση δεν οδηγούν σε αδικαιολόγητες καθυστερήσεις στη διαδικασία λήψης αποφάσεων. Είναι επίσης ζωτικής σημασίας να παρέχεται στους εκπροσώπους των εργαζομένων επαρκής χρόνος για να διαμορφώνουν, να συντονίζουν και να εκφράζουν τις απόψεις τους σχετικά με ενίοτε περίπλοκα διακρατικά ζητήματα, λαμβάνοντας υπόψη τυχόν συμφωνημένες ρυθμίσεις για τη διασύνδεση της ενημέρωσης και της διαβούλευσης με το ευρωπαϊκό συμβούλιο εργαζομένων και τα εθνικά όργανα εκπροσώπησης των εργαζομένων. Για να μπορέσουν τα μέρη να συνδυάζουν τις εν λόγω παραμέτρους στην πράξη, οι ελάχιστες απαιτήσεις για τη διαδικασία διαβούλευσης θα πρέπει να παραμείνουν αρκούντως ευέλικτες, ώστε να παρέχουν στα μέρη τη δυνατότητα να προγραμματίσουν προσηκόντως τη διαδικασία, λαμβανομένων υπόψη των αντίστοιχων περιστάσεων και του περιεχομένου της διαβούλευσης. Αντί της επιβολής ενός ανελαστικού χρονικού πλαισίου για την έκδοση της γνώμης των εκπροσώπων των εργαζομένων και για την παροχή αιτιολογημένης απάντησης από τη διοίκηση, είναι σκόπιμο να προβλεφθεί η αρχή ότι η διαβούλευση πρέπει να πραγματοποιείται εντός εύλογου χρονικού διαστήματος, λαμβανομένου υπόψη του επείγοντος χαρακτήρα του θέματος. Η αρχή αυτή παρέχει στα μέρη τη δυνατότητα να επιταχύνουν τη διαδικασία διαβούλευσης σε επείγουσες περιπτώσεις. Θα πρέπει επίσης να διευκρινιστεί ότι η απαίτηση περί παροχής αιτιολογημένης απάντησης από τη διοίκηση πριν από την έκδοση απόφασης έχει εφαρμογή, όταν οι εκπρόσωποι των εργαζομένων εξέφρασαν τη γνώμη τους εντός εύλογου χρονικού διαστήματος, όσον αφορά όλες τις σχετικές περιστάσεις, όπως η πολυπλοκότητα ή η σημασία του ζητήματος ή το συμφέρον της διοίκησης να λάβει απόφαση άμεσα.

(20) Οι διατάξεις της οδηγίας 2009/38/ΕΚ σχετικά με τον ρόλο και την προστασία των εκπροσώπων των εργαζομένων θα πρέπει να τροποποιηθούν; ώστε να αυξηθεί η σαφήνεια και η ακρίβεια, ιδίως όσον αφορά την προστασία των μελών των ειδικών διαπραγματευτικών ομάδων και των μελών των ευρωπαϊκών συμβουλίων εργαζομένων έναντι αντιποίνων ή απολύσεων που σχετίζονται με την άσκηση των καθηκόντων τους. Τα μέλη των ειδικών διαπραγματευτικών ομάδων, τα μέλη των ευρωπαϊκών συμβουλίων εργαζομένων και οι εκπρόσωποι των εργαζομένων στο πλαίσιο της διαδικασίας ενημέρωσης και διαβούλευσης θα πρέπει να απολαύουν, κατά την άσκηση των καθηκόντων τους, προστασίας και εγγυήσεων ανάλογων προς εκείνα που προβλέπονται για τους εθνικούς εκπροσώπους των εργαζομένων βάσει του εθνικού δικαίου ή πρακτικής της χώρας στην οποία εργάζονται.

(21) Για να αποφεύγονται δικαστικές διαφορές, θα πρέπει επίσης να διευκρινιστεί ότι η κεντρική διεύθυνση θα καλύπτει τις εύλογες δαπάνες επιμόρφωσης και τα σχετικά έξοδα των μελών της ειδικής διαπραγματευτικής ομάδας και των μελών του ευρωπαϊκού συμβουλίου εργαζομένων που είναι αναγκαία για την άσκηση των καθηκόντων τους, εφόσον η διοίκηση έχει ενημερωθεί εκ των προτέρων για τα εν λόγω έξοδα.

(22) Σε ορισμένα κράτη μέλη, τα πρόσωπα που αντλούν δικαίωμα δυνάμει της οδηγίας 2009/38/ΕΚ αντιμετωπίζουν δυσχέρειες όσον αφορά την κίνηση νομικών διαδικασιών για την άσκηση των δικαιωμάτων τους. Ως εκ τούτου, είναι αναγκαίο να ενισχυθούν τόσο οι υποχρεώσεις των κρατών μελών να διασφαλίζουν αποτελεσματικά μέσα έννομης προστασίας και πρόσβαση στη δικαιοσύνη, όσο και ο έλεγχος της συμμόρφωσής τους με τις εν λόγω υποχρεώσεις από την Επιτροπή. Όσον αφορά εκείνους που αντλούν δικαίωμα δυνάμει της εν λόγω οδηγίας, συμπεριλαμβανομένων των ειδικών διαπραγματευτικών ομάδων και των ευρωπαϊκών συμβουλίων εργαζομένων, τα κράτη μέλη θα πρέπει, σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο περί νομιμοποίησης ή περί της μορφής νομικής εκπροσώπησης, να εγγυώνται την πρόσβαση σε δικαστικές διαδικασίες και, κατά περίπτωση, σε διοικητικές διαδικασίες για την επιβολή των δικαιωμάτων που απορρέουν από την οδηγία 2009/38/ΕΚ. Επιπλέον, θα πρέπει να διευκρινιστεί ότι οι σχετικές διαδικασίες πρέπει να καθιστούν δυνατή την έγκαιρη και αποτελεσματική επιβολή της νομοθεσίας. Όταν τα κράτη μέλη επιβάλλουν υποχρεωτικές διαδικασίες προδικαστικής εξωδικαστικής επίλυσης διαφορών, είναι σημαντικό να διασφαλιστεί ότι οι εν λόγω απαιτήσεις δεν εμποδίζουν τα μέρη να ασκήσουν πλήρως το δικαίωμά τους πρόσβασης στο δικαστικό σύστημα, ούτε καθιστούν πρακτικά αδύνατη ή υπέρμετρα δυσχερή την άσκηση των δικαιωμάτων τους βάσει του δικαίου της Ένωσης, όσον αφορά τυχόν καθυστερήσεις, επιπτώσεις στις προθεσμίες, δαπάνες και άλλα πιθανά εμπόδια ([6]). Επομένως, θα πρέπει να διευκρινιστεί στην οδηγία 2009/38/ΕΚ ότι, όταν τα κράτη μέλη εξαρτούν την πρόσβαση σε δικαστική διαδικασία από την προηγούμενη εφαρμογή διαδικασίας εναλλακτικής επίλυσης διαφορών, η εν λόγω διαδικασία δεν θα πρέπει να θίγει ή να περιορίζει το δικαίωμα των ενδιαφερόμενων μερών να κινούν δικαστικές διαδικασίες. Επιπλέον, για τους σκοπούς της εποπτείας από την Επιτροπή, τα κράτη μέλη θα πρέπει να υποχρεούνται να κοινοποιούν στην Επιτροπή τον τρόπο και τις περιστάσεις υπό τις οποίες εκείνοι που αντλούν δικαίωμα δυνάμει της οδηγίας 2009/38/ΕΚ μπορούν να κινούν δικαστικές και, κατά περίπτωση, διοικητικές διαδικασίες αναφορικά με τα δικαιώματά τους δυνάμει της εν λόγω οδηγίας.

(23) Από την αξιολόγηση της οδηγίας 2009/38/ΕΚ που διενήργησε η Επιτροπή το 2018 προέκυψε ότι οι κυρώσεις που επιβάλλονται σε περίπτωση μη συμμόρφωσης με τις απαιτήσεις ενημέρωσης και διαβούλευσης σε διακρατικό επίπεδο συχνά δεν είναι αρκούντως αποτελεσματικές, αποτρεπτικές ή αναλογικές. Ως εκ τούτου, είναι σκόπιμο να θεσπιστεί υποχρέωση των κρατών μελών να προβλέπουν αποτελεσματικές, αποτρεπτικές και αναλογικές κυρώσεις. Θα πρέπει να προβλέπονται οικονομικές κυρώσεις σε περίπτωση μη συμμόρφωσης με τις διαδικασίες ενημέρωσης και διαβούλευσης που καθορίζονται στην οδηγία 2009/38/ΕΚ. Θα μπορούσαν επίσης να προβλεφθούν και άλλες μορφές κυρώσεων. Για να είναι αποτελεσματικές, αποτρεπτικές και αναλογικές, οι κυρώσεις θα πρέπει να καθορίζονται κατόπιν συνεκτίμησης της σοβαρότητας, της διάρκειας και των συνεπειών της μη συμμόρφωσης, καθώς και του κατά πόσον η εν λόγω μη συμμόρφωση είναι εκ προθέσεως ή εξ αμελείας. Για να είναι αποτρεπτικές οι κυρώσεις, θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη ο κύκλος εργασιών της συγκεκριμένης επιχείρησης ή συγκεκριμένου του ομίλου ή, εναλλακτικά, οι εφαρμοζόμενες κυρώσεις να έχουν ισοδύναμα αποτρεπτικό χαρακτήρα.

(24) Οι ειδικές διαπραγματευτικές ομάδες, τα ευρωπαϊκά συμβούλια εργαζομένων και, εξ ονόματός τους, τα μέλη τους θα πρέπει να διαθέτουν τα αναγκαία μέσα για την κάλυψη των εξόδων νομικής εκπροσώπησης και συμμετοχής σε δικαστικές διαδικασίες και, κατά περίπτωση, σε διοικητικές διαδικασίες. Τα έξοδα αυτά μπορούν να καλύπτουν τα έξοδα ταξιδιού και διαμονής για τη συμμετοχή των μελών που ενεργούν εξ ονόματος του ενδιαφερόμενου οργάνου στις εν λόγω διαδικασίες. Τα κράτη μέλη θα πρέπει είτε να προβλέπουν ότι η κεντρική διεύθυνση αναλαμβάνει τα εύλογα έξοδα νομικής εκπροσώπησης και συμμετοχής σε δικαστικές διαδικασίες και, όπου συνάδει, διοικητικές διαδικασίες, είτε να λαμβάνει άλλα ισοδύναμα μέτρα, για να διασφαλίσει ότι οι ειδικές διαπραγματευτικές ομάδες και τα ευρωπαϊκά συμβούλια εργαζομένων δεν εμποδίζονται εκ των πραγμάτων να συμμετέχουν σε δικαστικές διαδικασίες ή, όπου συνάδει, σε διοικητικές διαδικασίες, λόγω έλλειψης οικονομικών πόρων. Τούτο θα μπορούσε να επιτευχθεί, για παράδειγμα, μέσω της απαίτησης να διατίθεται κατάλληλος επιχειρησιακός προϋπολογισμός στο ευρωπαϊκό συμβούλιο εργαζομένων, μέσω της σύστασης ταμείων αλληλεγγύης σε εθνικό επίπεδο, μέσω της παροχής ασφάλισης για την κάλυψη των δικαστικών εξόδων, μέσω της παροχής πρόσβασης σε νομική συνδρομή υπό ορισμένες συνθήκες ή μέσω άλλων διατάξεων σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο και πρακτική.

([6]) Απόφαση του Δικαστηρίου της 18ης Μαρτίου 2010 στις συνεκδικασθείσες υποθέσεις C-317/08, C-318/08, C-319/08 και C-320/08, Alassini κ.λπ., ECLI:EU:C:2010:146.

(25) Οι επιχειρήσεις που έχουν συνάψει συμφωνία σχετικά με τη διακρατική ενημέρωση των εργαζομένων και τη διακρατική διαβούλευση με αυτούς πριν από τις 23 Σεπτεμβρίου 1996, δηλαδή πριν από την ημερομηνία εφαρμογής της οδηγίας 94/45/ΕΚ του Συμβουλίου ([7]), εξαιρούνται από την εφαρμογή των υποχρεώσεων που απορρέουν από την οδηγία 2009/38/ΕΚ. Οι ομάδες ενημέρωσης και διαβούλευσης των εργαζομένων που έχουν συσταθεί βάσει των εν λόγω συμφωνιών έχουν συσταθεί και εξακολουθούν να λειτουργούν εκτός του πεδίου εφαρμογής του δικαίου της Ένωσης. Η οδηγία 2009/38/ΕΚ δεν παρέχει στους εργαζομένους στις εξαιρούμενες επιχειρήσεις τη δυνατότητα να ζητήσουν τη σύσταση ευρωπαϊκού συμβουλίου εργαζομένων δυνάμει της εν λόγω οδηγίας. Ωστόσο, για λόγους νομικής σαφήνειας, ίσης μεταχείρισης και αποτελεσματικότητας, οι εργαζόμενοι και οι εκπρόσωποί τους σε όλες τις επιχειρήσεις και σε όλους τους ομίλους επιχειρήσεων κοινοτικής κλίμακας θα πρέπει καταρχήν να έχουν το δικαίωμα να ζητήσουν τη σύσταση ευρωπαϊκού συμβουλίου εργαζομένων. Σχεδόν 30 έτη μετά τη θέσπιση, σε επίπεδο Ένωσης, του νομοθετικού πλαισίου που καθόρισε ελάχιστες απαιτήσεις για τη διακρατική ενημέρωση των εργαζομένων και τη διαβούλευση με αυτούς, οι λόγοι αυτοί υπερισχύουν των ζητημάτων εξασφάλισης συνέχειας των προϋφιστάμενων συμφωνιών τα οποία είχαν αποτελέσει, αρχικά, τον λόγο για την εισαγωγή της εξαίρεσης. Ως εκ τούτου, η εν λόγω εξαίρεση θα πρέπει να απαλειφεί, με την επιφύλαξη του νομικού καθεστώτος των εν λόγω συμφωνιών, οι οποίες εξακολουθούν να διέπονται από την κείμενη εθνική νομοθεσία. Η έναρξη και η διεξαγωγή διαπραγματεύσεων για τη σύσταση ευρωπαϊκών συμβουλίων εργαζομένων στις επιχειρήσεις με τέτοιου είδους συμφωνίες θα πρέπει να υποβάλλεται στη διαδικασία που προβλέπεται στην οδηγία 2009/38/ΕΚ, ενώ η περίοδος μετά την οποία τίθενται σε ισχύ οι επικουρικές απαιτήσεις θα πρέπει να μειωθεί από τρία σε δύο έτη, ευθυγραμμιζόμενη με την περίοδο που ισχύει για την προσαρμογή των υφιστάμενων συμφωνιών του ευρωπαϊκού συμβουλίου εργαζομένων.

(26) Επιπλέον, για τους ίδιους λόγους, θα πρέπει να εφαρμόζονται οι ίδιες ελάχιστες απαιτήσεις σε όλες τις επιχειρήσεις κοινοτικής κλίμακας με ευρωπαϊκά συμβούλια εργαζομένων που λειτουργούν δυνάμει της οδηγίας 2009/38/ΕΚ και για εκείνες στις οποίες υπογράφηκε ή αναθεωρήθηκε συμφωνία ευρωπαϊκού συμβουλίου εργαζομένων κατά το χρονικό διάστημα μεταξύ 5ης Ιουνίου 2009 και 5ης Ιουνίου 2011. Ως εκ τούτου, η εξαίρεση των εν λόγω επιχειρήσεων από την εφαρμογή της οδηγίας 2009/38/ΕΚ θα πρέπει επίσης να καταργηθεί.

(27) Τα ευρωπαϊκά συμβούλια εργαζομένων που λειτουργούν βάσει των επικουρικών υποχρεώσεων που καθορίζονται στο παράρτημα Ι της οδηγίας 2009/38/ΕΚ έχουν το δικαίωμα να συνεδριάζουν με την κεντρική διεύθυνση μία φορά ετησίως και να ενημερώνονται και να ζητείται η γνώμη τους σχετικά με την πρόοδο των δραστηριοτήτων της αντίστοιχης επιχείρησης ή του ομίλου επιχειρήσεων κοινοτικής κλίμακας και τις προοπτικές τους. Προκειμένου να ενισχυθεί η διακρατική ενημέρωση και η διακρατική διαβούλευση με τα εν λόγω ευρωπαϊκά συμβούλια εργαζομένων, είναι σκόπιμο να αυξηθεί ο αριθμός των εν λόγω τακτικών συνεδριάσεων που προβλέπονται στις επικουρικές υποχρεώσεις σε δύο διά ζώσης συνεδριάσεις.

(28) Επιπλέον, θα πρέπει να γίνουν ορισμένες τεχνικές αλλαγές στις επικουρικές υποχρεώσεις που καθορίζονται στο παράρτημα Ι της οδηγίας 2009/38/ΕΚ, ώστε να διασφαλιστεί η συνοχή με το διατακτικό.

(29) Ως εκ τούτου, είναι σκόπιμο να τροποποιηθεί η οδηγία 2009/38/ΕΚ, ώστε να συμπεριληφθούν όλες οι επιλέξιμες επιχειρήσεις στο πεδίο εφαρμογής της, να αποσαφηνιστούν ορισμένες από τις βασικές έννοιες της, να βελτιωθεί η διαδικασία διακρατικής ενημέρωσης και διαβούλευσης και να διασφαλιστούν η αποτελεσματική προσφυγή και επιβολή.

(30) Σύμφωνα με το άρθρο 27 της σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία, τα άτομα με αναπηρία πρέπει να είναι σε θέση να ασκούν τα εργασιακά και συνδικαλιστικά τους δικαιώματα σε ισότιμη βάση με τα άλλα άτομα. Δεδομένου ότι η Ένωση και τα κράτη μέλη είναι συμβαλλόμενα μέρη της εν λόγω σύμβασης, η οδηγία 2009/38/ΕΚ και η σχετική εθνική νομοθεσία πρέπει να ερμηνεύονται σύμφωνα με την εν λόγω αρχή, για παράδειγμα όσον αφορά την προσβασιμότητα και τις εύλογες προσαρμογές για τα μέλη των ειδικών διαπραγματευτικών ομάδων, τα μέλη των ευρωπαϊκών συμβουλίων εργαζομένων και τους εκπροσώπους των εργαζομένων στο πλαίσιο διαδικασίας ενημέρωσης ή διαβούλευσης, καθώς και την ανάληψη των σχετικών δαπανών από την κεντρική διεύθυνση.

([7]) Οδηγία 94/45/ΕΚ του Συμβουλίου, της 22ας Σεπτεμβρίου 1994, για τη θέσπιση μιας ευρωπαϊκής επιτροπής επιχείρησης ή μιας διαδικασίας σε επιχειρήσεις και ομίλους επιχειρήσεων κοινοτικής κλίμακας με σκοπό να ενημερώνονται οι εργαζόμενοι και να ζητείται η γνώμη τους (ΕΕ L 254 της 30.9.1994, σ. 64, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/1994/45/oj).

(31) Δυνάμει των οδηγιών 2014/23/ΕΕ ([8]), 2014/24/ΕΕ ([9]) και 2014/25/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ([10]), τα κράτη μέλη πρέπει να λαμβάνουν τα κατάλληλα μέτρα, ώστε να εξασφαλίσουν ότι, κατά την εκτέλεση των δημόσιων συμβάσεων, οι οικονομικοί φορείς συμμορφώνονται προς τις προβλεπόμενες υποχρεώσεις στους τομείς του κοινωνικού και εργατικού δικαίου όπως αυτές καθορίζονται από το δίκαιο της Ένωσης. Η ενσωμάτωση, κατά περίπτωση, κριτηρίων κοινωνικής βιωσιμότητας στα κριτήρια ανάθεσης που έχουν σχεδιαστεί από τους αναθέτοντες φορείς για τον προσδιορισμό των πλέον συμφερουσών από οικονομική άποψη προσφορών δύναται να συμβάλει στην αποτελεσματική υλοποίηση των απαιτήσεων της παρούσας οδηγίας. Ωστόσο, η παρούσα οδηγία δεν δημιουργεί καμία πρόσθετη υποχρέωση σε σχέση με τις εν λόγω οδηγίες.

(32) Κατά την εφαρμογή του δικαίου της Ένωσης, τα κράτη μέλη οφείλουν να σέβονται τα δικαιώματα που ορίζονται στον Χάρτη και να προωθούν την εφαρμογή του σύμφωνα με το άρθρο 51 του Χάρτη, συμπεριλαμβανομένου του δικαιώματος στην ελευθερία του συνεταιρίζεσθαι σε όλα τα επίπεδα, ιδίως σε πολιτικά, συνδικαλιστικά και πολιτικά ζητήματα, όπερ συνεπάγεται το δικαίωμα κάθε προσώπου να ιδρύει και να προσχωρεί σε συνδικαλιστικές οργανώσεις για την προστασία των συμφερόντων του.

(33) Προκειμένου να δοθεί στους εκπροσώπους των εργαζομένων και στην κεντρική διεύθυνση σε επιχειρήσεις κοινοτικής κλίμακας ή σε ομίλους επιχειρήσεων κοινοτικής κλίμακας επαρκής χρόνος για να λάβουν υπόψη τις αναθεωρημένες ελάχιστες απαιτήσεις και να προετοιμαστούν για την εφαρμογή τους, είναι σκόπιμο να αναβληθεί κατά ένα έτος η εφαρμογή των διατάξεων που θεσπίζουν τα κράτη μέλη για να συμμορφωθούν με την παρούσα οδηγία.

(34) Είναι πιθανό οι συμφωνίες ευρωπαϊκού συμβουλίου εργαζομένων που συνήφθησαν δυνάμει της οδηγίας 94/45/ΕΚ ή 2009/38/ΕΚ πριν από τη μεταφορά της παρούσας οδηγίας στο εθνικό δίκαιο να μην πληρούν τις απαιτήσεις για το περιεχόμενο των εν λόγω συμφωνιών όπως τροποποιούνται από την παρούσα οδηγία. Ως εκ τούτου, είναι σκόπιμο να προβλεφθούν μεταβατικές ρυθμίσεις που θα παρέχουν στα μέρη των εν λόγω συμφωνιών τη δυνατότητα να τροποποιήσουν τις συμφωνίες τους.

(35) Δεδομένου ότι ο γενικότερος στόχος της παρούσας οδηγίας, ήτοι η διασφάλιση της αποτελεσματικότητας των απαιτήσεων της οδηγίας 2009/38/ΕΚ σχετικά με την ενημέρωση και τη διαβούλευση των εργαζομένων κοινοτικής κλίμακας επιχειρήσεων και ομίλων επιχειρήσεων, δεν μπορεί να επιτευχθεί επαρκώς από τα κράτη μέλη, αλλά, λόγω του εγγενώς διακρατικού χαρακτήρα και της κλίμακας των απαιτήσεων αυτών, δύναται να επιτευχθεί καλύτερα σε επίπεδο Ένωσης, η Ένωση δύναται να λάβει μέτρα, σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας όπως ορίζεται στο άρθρο 5 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση. Σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας, όπως διατυπώνεται στο ίδιο άρθρο, η παρούσα οδηγία δεν υπερβαίνει τα αναγκαία για την επίτευξη αυτού του στόχου,

ΕΞΕΔΩΣΑΝ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΟΔΗΓΙΑ:

Άρθρο 1

Η οδηγία 2009/38/ΕΚ τροποποιείται ως εξής:

1) Το άρθρο 1 τροποποιείται ως εξής:

α) η παράγραφος 3 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«3. Η ενημέρωση των εργαζομένων και η διαβούλευση με αυτούς πραγματοποιούνται στο κατάλληλο επίπεδο διοίκησης και εκπροσώπησης, ανάλογα με το υπό συζήτηση θέμα. Για να επιτευχθεί αυτό, η αρμοδιότητα του ευρωπαϊκού συμβουλίου εργαζομένων και το πεδίο εφαρμογής της διαδικασίας ενημέρωσης και διαβούλευσης για τους εργαζομένους που διέπονται από την παρούσα οδηγία περιορίζονται σε διακρατικά ζητήματα, λαμβανομένων υπόψη των πιθανών επιπτώσεων στο εργατικό δυναμικό και στο επίπεδο της οικείας διοίκησης.»·

β) η παράγραφος 4 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«4. Διακρατικά θεωρούνται τα ζητήματα που μπορεί εύλογα να αναμένεται ότι αφορούν το σύνολο της επιχείρησης κοινοτικής κλίμακας ή του ομίλου επιχειρήσεων κοινοτικής κλίμακας ή τουλάχιστον δύο επιχειρήσεις ή εγκαταστάσεις της επιχείρησης ή του ομίλου που βρίσκονται σε τουλάχιστον δύο διαφορετικά κράτη μέλη.

([8]) Οδηγία 2014/23/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Φεβρουαρίου 2014, σχετικά με την ανάθεση συμβάσεων παραχώρησης (ΕΕ L 94 της 28.3.2014, σ. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2014/23/oj).

([9]) Οδηγία 2014/24/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Φεβρουαρίου 2014, σχετικά με τις δημόσιες προμήθειες και την κατάργηση της οδηγίας 2004/18/ΕΚ (ΕΕ L 94 της 28.3.2014, σ. 65, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2014/24/oj).

([10]) Οδηγία 2014/25/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Φεβρουαρίου 2014, σχετικά με τις προμήθειες φορέων που δραστηριοποιούνται στους τομείς του ύδατος, της ενέργειας, των μεταφορών και των ταχυδρομικών υπηρεσιών και την κατάργηση της οδηγίας 2004/17/ΕΚ (ΕΕ L 94 της 28.3.2014, σ. 243, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2014/25/oj).

Οι προϋποθέσεις αυτές θεωρείται ότι πληρούνται όταν:

α) τα μέτρα που εξετάζει η διοίκηση της επιχείρησης κοινοτικής κλίμακας ή του ομίλου επιχειρήσεων κοινοτικής κλίμακας μπορεί εύλογα να αναμένεται ότι θα επηρεάσουν τους εργαζομένους της εν λόγω επιχείρησης, του εν λόγω ομίλου ή οποιασδήποτε εγκατάστασης της εν λόγω επιχείρησης ή του εν λόγω ομίλου, σε περισσότερα του ενός κράτη μέλη· είτε

β) τα μέτρα που εξετάζει η διοίκηση της επιχείρησης κοινοτικής κλίμακας ή του ομίλου επιχειρήσεων κοινοτικής κλίμακας μπορεί εύλογα να αναμένεται ότι θα επηρεάσουν τους εργαζομένους της εν λόγω επιχείρησης ή του εν λόγω ομίλου ή οποιασδήποτε εγκατάστασης της εν λόγω επιχείρησης ή του εν λόγω ομίλου σε ένα κράτος μέλος και μπορεί εύλογα να αναμένεται ότι θα επηρεαστούν από τις συνέπειες των εν λόγω μέτρων οι εργαζόμενοί τους σε τουλάχιστον άλλο ένα κράτος μέλος.»·

2) Στο άρθρο 2 παράγραφος 1, τα στοιχεία στ) και ζ) αντικαθίστανται από το ακόλουθο κείμενο:

«στ) “ενημέρωση”, η διαβίβαση στοιχείων από τον εργοδότη στους εκπροσώπους των εργαζομένων, προκειμένου αυτοί να κατατοπιστούν για το εκάστοτε θέμα και να το εξετάσουν·

ζ) “διαβούλευση”, η καθιέρωση διαλόγου και ανταλλαγής απόψεων μεταξύ των εκπροσώπων των εργαζομένων και της κεντρικής διεύθυνσης ή οποιουδήποτε άλλου οργάνου σε καταλληλότερο επίπεδο διοίκησης·»·

3) Στο άρθρο 3, η παράγραφος 1 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«1. Για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας, ως “ελέγχουσα επιχείρηση” νοείται η επιχείρηση η οποία δύναται να ασκεί δεσπόζουσα επιρροή σε άλλη επιχείρηση, (ελεγχόμενη επιχείρηση), παραδείγματος χάριν λόγω δικαιωμάτων κυριότητας, χρηματοοικονομικής συμμετοχής ή κανόνων και αποφάσεων που τη διέπουν.»·

4) Το άρθρο 5 τροποποιείται ως εξής:

α) η παράγραφος 1 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«1. Για την υλοποίηση του στόχου του άρθρου 1 παράγραφος 1, η κεντρική διεύθυνση αρχίζει τις διαπραγματεύσεις για τη σύσταση ευρωπαϊκού συμβουλίου εργαζομένων ή τη θέσπιση διαδικασίας για την ενημέρωση και τη διαβούλευση με δική της πρωτοβουλία ή κατόπιν γραπτού αιτήματος, υποβληθέντος από κοινού ή χωριστά, τουλάχιστον 100 εργαζομένων ή των εκπροσώπων τους, οι οποίοι υπάγονται τουλάχιστον σε δύο επιχειρήσεις ή εγκαταστάσεις που βρίσκονται σε δύο τουλάχιστον διαφορετικά κράτη μέλη.»·

β) στην παράγραφο 2, το στοιχείο β) αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«β) τα μέλη του ειδικού διαπραγματευτικού σώματος εκλέγονται ή διορίζονται κατά τρόπο που αποσκοπεί στην επίτευξη ισόρροπης εκπροσώπησης των φύλων, ούτως ώστε γυναίκες και άνδρες να αποτελούν έκαστοι τουλάχιστον το 40 % των μελών του ειδικού διαπραγματευτικού σώματος, και κατ’ αναλογίαν προς τον αριθμό των εργαζομένων που απασχολούνται σε κάθε κράτος μέλος από την επιχείρηση κοινοτικής κλίμακας ή τον όμιλο επιχειρήσεων κοινοτικής κλίμακας, με την κατανομή, για κάθε κράτος μέλος, μίας έδρας ανά ποσοστό εργαζομένων που απασχολούνται στο εν λόγω κράτος μέλος και αντιστοιχεί στο 10 % ή κλάσμα του συνολικού αριθμού των εργαζομένων που απασχολούνται σε όλα τα κράτη μέλη συνολικά. Εάν δεν επιτευχθεί ο στόχος της ισόρροπης εκπροσώπησης των φύλων, η ειδική διαπραγματευτική ομάδα εξηγεί γραπτώς τους λόγους στους εργαζομένους. Η μη επίτευξη του στόχου της ισόρροπης εκπροσώπησης των φύλων δεν εμποδίζει τη δημιουργία ειδικής διαπραγματευτικής ομάδας.»·

γ) στην παράγραφο 4, το πρώτο εδάφιο αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«4. Με σκοπό τη σύναψη συμφωνίας σύμφωνα με το άρθρο 6, η κεντρική διεύθυνση συγκαλεί επαρκή αριθμό διαπραγματευτικών συνεδριάσεων με την ειδική διαπραγματευτική ομάδα. Ενημερώνει σχετικά τις τοπικές διευθύνσεις.»·

δ) η παράγραφος 6 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«6. Η κεντρική διεύθυνση αναλαμβάνει τις δαπάνες σχετικά με τις διαπραγματεύσεις κατά τις παραγράφους 3 και 4, ούτως ώστε η ειδική διαπραγματευτική ομάδα να μπορεί να εκπληρώνει προσηκόντως την αποστολή της. Οι δαπάνες αυτές περιλαμβάνουν τα εύλογα έξοδα εμπειρογνωμόνων, συμπεριλαμβανομένων των εξόδων των νομικών εμπειρογνωμόνων, στον βαθμό που η συνδρομή τους είναι αναγκαία προς τον σκοπό αυτόν. Τέτοιου είδους δαπάνες κοινοποιούνται στην κεντρική διεύθυνση πριν από την πραγματοποίησή τους.

Σύμφωνα με την εν λόγω αρχή, τα κράτη μέλη μπορούν να θεσπίζουν δημοσιονομικούς κανόνες σχετικά με τη λειτουργία της ειδικής διαπραγματευτικής ομάδας.»·

5) Το άρθρο 6 τροποποιείται ως εξής:

α) η παράγραφος 2 τροποποιείται ως εξής:

i) τα στοιχεία γ) και δ) αντικαθίστανται από το ακόλουθο κείμενο:

«γ) τα καθήκοντα του ευρωπαϊκού συμβουλίου εργαζομένων και τη διαδικασία για την ενημέρωσή του και τη διαβούλευση με αυτό, καθώς και τις ρυθμίσεις διασύνδεσης μεταξύ της ενημέρωσης και διαβούλευσης του ευρωπαϊκού συμβουλίου εργαζομένων και της ενημέρωσης και διαβούλευσης των εθνικών οργάνων εκπροσώπησης των εργαζομένων, τηρουμένων των αρχών και των απαιτήσεων στις οποίες αναφέρεται το άρθρο 1 παράγραφος 3 και το άρθρο 9·

δ) τη μορφή, τον τόπο, τη συχνότητα και τη διάρκεια των συνεδριάσεων του ευρωπαϊκού συμβουλίου εργαζομένων·»·

ii) τα στοιχεία στ) και ζ) αντικαθίστανται από το ακόλουθο κείμενο:

«στ) τους οικονομικούς και υλικούς πόρους που διατίθενται στο ευρωπαϊκό συμβούλιο εργαζομένων και περιλαμβάνουν, τουλάχιστον, τις ακόλουθες πτυχές:

i) το ενδεχόμενο αξιοποίησης εμπειρογνωμόνων και συμμετοχής τους σε συνεδριάσεις, περιλαμβανομένου του ενδεχόμενου αξιοποίησης νομικών εμπειρογνωμόνων και εκπροσώπων αναγνωρισμένων συνδικαλιστικών οργανώσεων σε κοινοτικό επίπεδο και συμμετοχής τους σε συνεδριάσεις, προκειμένου να επικουρούν το ευρωπαϊκό συμβούλιο εργαζομένων στην εκτέλεση των καθηκόντων του,

ii) την παροχή σχετικής επιμόρφωσης στα μέλη του ευρωπαϊκού συμβουλίου εργαζομένων, με την επιφύλαξη του άρθρου 10 παράγραφος 4 πρώτο εδάφιο·

ζ) την ημερομηνία έναρξης ισχύος της συμφωνίας, τη διάρκειά της, την πιθανή της παράταση, τις ρυθμίσεις βάσει των οποίων μπορεί να τροποποιηθεί η συμφωνία ή να λυθεί, καθώς και τις περιπτώσεις στις οποίες θα πρέπει να γίνεται επαναδιαπραγμάτευση της συμφωνίας και τη διαδικασία για την επαναδιαπραγμάτευσή της, συμπεριλαμβανομένων, ενδεχομένως, των περιπτώσεων κατά τις οποίες επέρχονται τροποποιήσεις στη δομή της κοινοτικής κλίμακας επιχείρησης ή ομίλου επιχειρήσεων.»·

β) παρεμβάλλεται η ακόλουθη παράγραφος:

«2α. Η κεντρική διεύθυνση και η ειδική διαπραγματευτική ομάδα, κατά τη διαπραγμάτευση ή επαναδιαπραγμάτευση ευρωπαϊκής συμφωνίας συμβουλίου εργαζομένων, θεσπίζουν τις αναγκαίες ρυθμίσεις και καταβάλλουν κάθε εύλογη προσπάθεια για την επίτευξη, με την επιφύλαξη του εθνικού δικαίου και πρακτικής για την εκλογή ή τον διορισμό των εκπροσώπων των εργαζομένων, του στόχου της ισόρροπης εκπροσώπησης των φύλων, με βάση τον οποίο τόσο οι γυναίκες όσο και οι άνδρες αποτελούν τουλάχιστον το 40 % των μελών του ευρωπαϊκού συμβουλίου εργαζομένων και, κατά περίπτωση, τουλάχιστον το 40 % των μελών της επιτροπής περιορισμένης σύνθεσης. Εάν δεν επιτευχθεί ο στόχος της ισόρροπης εκπροσώπησης των φύλων, το ευρωπαϊκό συμβούλιο εργαζομένων εξηγεί γραπτώς τους λόγους στους εργαζομένους. Η μη επίτευξη του στόχου της ισόρροπης εκπροσώπησης των φύλων δεν εμποδίζει τη δημιουργία ευρωπαϊκού συμβουλίου εργαζομένων ή επιτροπής περιορισμένης σύνθεσης.»·

6) Στο άρθρο 7 παράγραφος 1, η δεύτερη περίπτωση αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«— όταν η πρώτη συνεδρίαση της ειδικής διαπραγματευτικής ομάδας δεν συγκληθεί από την κεντρική διεύθυνση εντός έξι μηνών από την υποβολή αιτήματος δυνάμει του άρθρου 5 παράγραφος 1»·

7) Το άρθρο 8 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Άρθρο 8

Παροχή πληροφοριών σε εμπιστευτική βάση

1. Τα κράτη μέλη προβλέπουν ότι τα μέλη της ειδικής διαπραγματευτικής ομάδας, τα μέλη των ευρωπαϊκών συμβουλίων εργαζομένων ή οι εκπρόσωποι των εργαζομένων στο πλαίσιο διαδικασίας ενημέρωσης και διαβούλευσης, καθώς και οι εμπειρογνώμονες που ενδεχομένως τους επικουρούν, δεν επιτρέπεται να δημοσιοποιούν τις πληροφορίες που τους παρέσχε εμπιστευτικά η κεντρική διεύθυνση με σχετική ρητή επισήμανση, για τη διαφύλαξη του έννομου συμφέροντος της επιχείρησης, σύμφωνα με αντικειμενικά κριτήρια που καθορίζονται από το κράτος μέλος. Επιπλέον, η κεντρική διεύθυνση μπορεί να θεσπίσει κατάλληλες ρυθμίσεις διαβίβασης και αποθήκευσης, ώστε να συμβάλει στη διαφύλαξη της εμπιστευτικότητας των πληροφοριών.

2. Όταν η κεντρική διεύθυνση παρέχει εμπιστευτικά πληροφορίες δυνάμει της παραγράφου 1, ενημερώνει τα μέλη της ειδικής διαπραγματευτικής ομάδας ή του ευρωπαϊκού συμβουλίου εργαζομένων ή τους εκπροσώπους των εργαζομένων στο πλαίσιο διαδικασίας ενημέρωσης και διαβούλευσης σχετικά με τους λόγους που δικαιολογούν την εμπιστευτικότητα και καθορίζει τη διάρκεια της υποχρέωσης εμπιστευτικότητας, όπου είναι δυνατόν.

3. Η υποχρέωση εμπιστευτικότητας που αναφέρεται στην παράγραφο 1 εξακολουθεί να ισχύει, ανεξάρτητα από τον τόπο στον οποίο βρίσκονται τα πρόσωπα που αναφέρονται στην εν λόγω παράγραφο, ακόμη και μετά τη λήξη της θητείας τους, έως ότου εκλείψουν οι λόγοι που δικαιολογούν την υποχρέωση εμπιστευτικότητας.»·

8) Παρεμβάλλεται το ακόλουθο άρθρο:

«Άρθρο 8α

Μη διαβίβαση πληροφοριών

1. Τα κράτη μέλη προβλέπουν, σε ειδικές περιπτώσεις και υπό τους όρους και τους περιορισμούς που προβλέπονται από την εθνική νομοθεσία, ότι η κεντρική διεύθυνση που βρίσκεται στο έδαφός τους δεν υποχρεούται να διαβιβάζει πληροφορίες στα μέλη των ειδικών διαπραγματευτικών ομάδων ή τα μέλη των ευρωπαϊκών συμβουλίων εργαζομένων, ή στους εκπροσώπους των εργαζομένων στο πλαίσιο διαδικασίας ενημέρωσης και διαβούλευσης, καθώς και στους εμπειρογνώμονες που τους επικουρούν, όταν η φύση των πληροφοριών είναι τέτοια που, σύμφωνα με αντικειμενικά κριτήρια που θεσπίζουν τα κράτη μέλη, η διαβίβαση των εν λόγω πληροφοριών θα έβλαπτε σοβαρά τη λειτουργία των εν λόγω επιχειρήσεων.

Το κράτος μέλος δύναται να θέσει ως προϋπόθεση για την απαλλαγή αυτή την έκδοση διοικητικής ή δικαστικής άδειας.

2. Όταν η κεντρική διεύθυνση δεν διαβιβάζει πληροφορίες για τους λόγους που αναφέρονται στην παράγραφο 1, ενημερώνει τα μέλη της ειδικής διαπραγματευτικής ομάδας, τα μέλη του ευρωπαϊκού συμβουλίου εργαζομένων ή, στο πλαίσιο διαδικασίας ενημέρωσης και διαβούλευσης, τους εκπροσώπους των εργαζομένων σχετικά με τους λόγους που δικαιολογούν τη μη διαβίβαση των πληροφοριών.»·

9) Τα άρθρα 9 και 10 αντικαθίστανται από το ακόλουθο κείμενο:

«Άρθρο 9

Λειτουργία του ευρωπαϊκού συμβουλίου εργαζομένων και της διαδικασίας για την ενημέρωση των εργαζομένων και τη διαβούλευση με αυτούς

1. Η κεντρική διεύθυνση και το ευρωπαϊκό συμβούλιο εργαζομένων εργάζονται με πνεύμα συνεργασίας, σεβόμενα αμοιβαία τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους.

Το ίδιο ισχύει και για τη συνεργασία μεταξύ της κεντρικής διεύθυνσης και των εκπροσώπων των εργαζομένων στο πλαίσιο της διαδικασίας για την ενημέρωση των εργαζομένων και τη διαβούλευση με αυτούς.

2. Οι πληροφορίες για τα διακρατικά ζητήματα παρέχονται σε κατάλληλο χρόνο, με τον κατάλληλο τρόπο και με το κατάλληλο περιεχόμενο, ώστε οι εκπρόσωποι των εργαζομένων να είναι σε θέση να προβαίνουν σε εμπεριστατωμένη αξιολόγηση των ενδεχόμενων επιπτώσεών τους και, κατά περίπτωση, να προετοιμάζονται για διαβουλεύσεις με το αρμόδιο όργανο της επιχείρησης κοινοτικής κλίμακας ή του ομίλου επιχειρήσεων κοινοτικής κλίμακας. Για την παροχή των εν λόγω πληροφοριών λαμβάνονται επίσης υπόψη τυχόν ρυθμίσεις κατά το άρθρο 6 παράγραφος 2 στοιχείο γ).

3. Η διαβούλευση πραγματοποιείται κατά τον χρόνο, με τρόπο και με περιεχόμενο που να επιτρέπει στους εκπροσώπους των εργαζομένων να διατυπώσουν τη γνώμη τους πριν από την έκδοση της απόφασης, με βάση τις πληροφορίες που παρέχονται σύμφωνα με την παράγραφο 2, με την επιφύλαξη των ευθυνών της διεύθυνσης, και εντός εύλογου χρονικού διαστήματος, λαμβανομένου υπόψη του επείγοντος χαρακτήρα του θέματος. Οι εκπρόσωποι των εργαζομένων δικαιούνται να λάβουν αιτιολογημένη γραπτή απάντηση από την κεντρική διεύθυνση ή από άλλο όργανο σε καταλληλότερο επίπεδο διοίκησης πριν από τη λήψη της απόφασης για τα εν λόγω μέτρα, υπό την προϋπόθεση ότι οι εκπρόσωποι των εργαζομένων έχουν διατυπώσει τη γνώμη τους εντός εύλογου χρονικού διαστήματος σύμφωνα με την παρούσα παράγραφο.

Άρθρο 10

Ρόλος και προστασία των εκπροσώπων των εργαζομένων

1. Με την επιφύλαξη της αρμοδιότητας άλλων οργάνων ή οργανώσεων να εκπροσωπούν εργαζομένους, οι εκπρόσωποι των εργαζομένων, συμπεριλαμβανομένων των μελών της ειδικής διαπραγματευτικής ομάδας και των μελών του ευρωπαϊκού συμβουλίου εργαζομένων, διαθέτουν τα αναγκαία μέσα για να ασκούν τα δικαιώματα που απορρέουν από την παρούσα οδηγία και να εκπροσωπούν συλλογικά τα συμφέροντα των εργαζομένων της επιχείρησης κοινοτικής κλίμακας ή του ομίλου επιχειρήσεων κοινοτικής κλίμακας.

2. Με την επιφύλαξη των άρθρων 8 και 8α, τα μέλη του ευρωπαϊκού συμβουλίου εργαζομένων έχουν το δικαίωμα και τα αναγκαία μέσα, ώστε να ενημερώνουν τους εκπροσώπους των εργαζομένων στις εγκαταστάσεις ή στις επιχειρήσεις του ομίλου κοινοτικής κλίμακας ή, εάν δεν υπάρχουν εκπρόσωποι, το σύνολο των εργαζομένων σχετικά με το περιεχόμενο και τα αποτελέσματα της διαδικασίας ενημέρωσης και διαβούλευσης, ιδίως πριν και μετά από συνεδριάσεις με την κεντρική διεύθυνση.

3. Τα μέλη της ειδικής διαπραγματευτικής ομάδας, τα μέλη του ευρωπαϊκού συμβουλίου εργαζομένων και οι εκπρόσωποι των εργαζομένων που ασκούν τα καθήκοντά τους στο πλαίσιο της διαδικασίας που αναφέρεται στο άρθρο 6 παράγραφος 3 απολαύουν, κατά την άσκηση των καθηκόντων τους, προστασίας και εγγυήσεων ανάλογων προς την προστασία και τις εγγυήσεις που προβλέπονται για τους εκπροσώπους των εργαζομένων βάσει του εθνικού δικαίου ή πρακτικής της χώρας στην οποία εργάζονται.

Αυτό αφορά, ιδίως, τη συμμετοχή στις συνεδριάσεις της ειδικής διαπραγματευτικής ομάδας ή του ευρωπαϊκού συμβουλίου εργαζομένων ή σε οποιαδήποτε άλλη συνεδρίαση που πραγματοποιείται στο πλαίσιο της συμφωνίας που αναφέρεται στο άρθρο 6 παράγραφος 3, την καταβολή των αποδοχών των μελών που ανήκουν στο προσωπικό της επιχείρησης κοινοτικής κλίμακας ή του ομίλου επιχειρήσεων κοινοτικής κλίμακας, κατά την αναγκαία για την άσκηση των καθηκόντων τους απουσία, και την προστασία έναντι αντιποίνων ή απόλυσης.

Μέλος ειδικής διαπραγματευτικής ομάδας ή ευρωπαϊκού συμβουλίου εργαζομένων ή ο αναπληρωτής του, που είναι μέλος πληρώματος ποντοπόρου σκάφους, δικαιούται να συμμετέχει σε συνεδρίαση της ειδικής διαπραγματευτικής ομάδας ή του ευρωπαϊκού συμβουλίου εργαζομένων ή σε οποιαδήποτε άλλη συνεδρίαση βάσει των διαδικασιών που καθορίζονται δυνάμει του άρθρου 6 παράγραφος 3, σε περίπτωση που το εν λόγω μέλος ή ο αναπληρωτής του δεν βρίσκεται εν πλω ή σε λιμένα κράτους διαφορετικού από εκείνο στο οποίο η ναυτιλιακή εταιρεία έχει την έδρα της, όταν πραγματοποιείται η συνεδρίαση.

Εφόσον είναι εφικτό, οι συνεδριάσεις προγραμματίζονται ώστε να διευκολύνουν τη συμμετοχή των μελών ή των αναπληρωτών, που είναι μέλη των πληρωμάτων ποντοπόρων σκαφών.

Όταν μέλος ειδικής διαπραγματευτικής ομάδας ή ευρωπαϊκού συμβουλίου εργαζομένων ή ο αναπληρωτής του, που είναι μέλος του πληρώματος ποντοπόρου σκάφους, δεν δύναται να παραστεί στη συνεδρίαση, εξετάζεται η δυνατότητα χρήσης νέων τεχνολογιών της πληροφορίας και της επικοινωνίας, εφόσον είναι δυνατόν.

4. Στον βαθμό που είναι αναγκαίο για την άσκηση των καθηκόντων τους εκπροσώπησης σε διεθνές περιβάλλον, παρέχεται επιμόρφωση, χωρίς απώλεια μισθού, στα μέλη της ειδικής διαπραγματευτικής ομάδας και του ευρωπαϊκού συμβουλίου εργαζομένων.

Με την επιφύλαξη των συμφωνιών που συνάπτονται δυνάμει του άρθρου 6 παράγραφος 2 στοιχείο στ), τα εύλογα έξοδα για την εν λόγω επιμόρφωση και οι σχετικές δαπάνες βαρύνουν την κεντρική διεύθυνση, υπό την προϋπόθεση ότι η κεντρική διεύθυνση έχει ενημερωθεί σχετικά εκ των προτέρων.»·

10) Το άρθρο 11 τροποποιείται ως εξής:

α) η παράγραφος 2 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«2. Τα κράτη μέλη προβλέπουν κατάλληλα μέτρα για τις περιπτώσεις μη συμμόρφωσης με τις εθνικές διατάξεις που θεσπίζονται δυνάμει της παρούσας οδηγίας. Διασφαλίζουν, ιδίως, ότι:

α) υπάρχουν κατάλληλες διαδικασίες για την έγκαιρη και αποτελεσματική επιβολή των δικαιωμάτων και των υποχρεώσεων που απορρέουν από την παρούσα οδηγία·

β) εφαρμόζονται αποτελεσματικές, αποτρεπτικές και αναλογικές κυρώσεις σε περιπτώσεις παραβίασης των δικαιωμάτων και των υποχρεώσεων που απορρέουν από την παρούσα οδηγία.

Τα κράτη μέλη προβλέπουν αποτρεπτικές οικονομικές κυρώσεις σε περίπτωση μη συμμόρφωσης με οποιεσδήποτε εθνικές διατάξεις για τη μεταφορά στο εθνικό δίκαιο των υποχρεώσεων που ορίζονται στο άρθρο 9 παράγραφοι 2 και 3. Οι εν λόγω κυρώσεις καθορίζονται με βάση τα κριτήρια που απαριθμούνται στο τρίτο εδάφιο της παρούσας παραγράφου, με την επιφύλαξη της δυνατότητας επιπρόσθετης πρόβλεψης και άλλων μορφών κυρώσεων.

Για τους σκοπούς του στοιχείου β), κατά τον καθορισμό των κυρώσεων, τα κράτη μέλη λαμβάνουν υπόψη τη βαρύτητα, τη διάρκεια και τις συνέπειες της μη συμμόρφωσης, καθώς και το κατά πόσον η μη συμμόρφωση γίνεται εκ προθέσεως ή εξ αμελείας. Στην περίπτωση οικονομικών κυρώσεων, λαμβάνεται επίσης υπόψη ο ετήσιος κύκλος εργασιών της ενδιαφερόμενης επιχείρησης ή του ενδιαφερόμενου ομίλου ή διασφαλίζεται ότι οι προβλεπόμενες κυρώσεις έχουν εξίσου αποτρεπτικό χαρακτήρα.»·

β) η παράγραφος 3 τροποποιείται ως εξής:

i) το πρώτο εδάφιο αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«3. Τα κράτη μέλη προβλέπουν δικαστικές και, όπου συνάδει, διοικητικές διαδικασίες τις οποίες τα μέλη της ειδικής διαπραγματευτικής ομάδας ή του ευρωπαϊκού συμβουλίου εργαζομένων ή, στο πλαίσιο διαδικασίας ενημέρωσης και διαβούλευσης, οι εκπρόσωποι των εργαζομένων μπορούν να κινούν σε σχέση με την εφαρμογή του άρθρου 8 ή 8α.»·

ii) προστίθεται το ακόλουθο εδάφιο:

«Η διάρκεια των διαδικασιών που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο επιτρέπει την αποτελεσματική άσκηση των δικαιωμάτων ενημέρωσης και διαβούλευσης τα οποία απορρέουν από την παρούσα οδηγία.»·

γ) προστίθενται οι ακόλουθες παράγραφοι:

«4. Όσον αφορά τα δικαιώματα που παρέχει η παρούσα οδηγία, τα κράτη μέλη διασφαλίζουν αποτελεσματική πρόσβαση σε δικαστικές διαδικασίες και, όπου συνάδει, σε διοικητικές διαδικασίες για τις ειδικές διαπραγματευτικές ομάδες, τα ευρωπαϊκά συμβούλια εργαζομένων ή, εξ ονόματός τους, τα μέλη ή τους αντιπροσώπους τους. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε τα εύλογα έξοδα νομικής εκπροσώπησης και συμμετοχής στις εν λόγω διαδικασίες να βαρύνουν την κεντρική διεύθυνση ή λαμβάνουν άλλα, ισοδύναμα μέτρα, ώστε να αποφεύγεται ο εκ των πραγμάτων περιορισμός της πρόσβασης στις διαδικασίες αυτές λόγω έλλειψης οικονομικών πόρων.

5. Όταν τα κράτη μέλη εξαρτούν την πρόσβαση σε δικαστική διαδικασία από την προηγούμενη εφαρμογή διαδικασίας εναλλακτικής επίλυσης διαφορών, η προσφυγή στην εν λόγω διαδικασία δεν θίγει ούτε περιορίζει το δικαίωμα των ενδιαφερόμενων μερών να κινούν δικαστικές διαδικασίες.»·

11) Το άρθρο 12 τροποποιείται ως εξής:

α) η παράγραφος 2 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«2. Οι ρυθμίσεις για τη διασύνδεση της ενημέρωσης και της διαβούλευσης μεταξύ του ευρωπαϊκού συμβουλίου εργαζομένων και των εθνικών οργάνων εκπροσώπησης των εργαζομένων καθορίζονται, χάριν του μεταξύ τους συντονισμού, από τη συμφωνία που αναφέρεται στο άρθρο 6. Η συμφωνία αυτή ισχύει με την επιφύλαξη των διατάξεων της εθνικής νομοθεσίας και/ή πρακτικής σχετικά με την ενημέρωση και τη διαβούλευση των εργαζομένων.»·

β) προστίθεται η ακόλουθη παράγραφος:

«6. Κάθε κράτος μέλος μπορεί να προβλέπει ειδικές διατάξεις για την κεντρική διεύθυνση των επιχειρήσεων που είναι εγκατεστημένες στο έδαφός του και οι οποίες έχουν ως άμεσο και ουσιαστικό σκοπό τον ιδεολογικό προσανατολισμό όσον αφορά την ενημέρωση και τη διατύπωση απόψεων, υπό την προϋπόθεση ότι, την ημερομηνία έκδοσης της παρούσας οδηγίας, υπάρχουν ήδη τέτοιες ειδικές διατάξεις στην εθνική νομοθεσία.»·

12) Το άρθρο 14 διαγράφεται·

13) Παρεμβάλλονται τα ακόλουθα άρθρα:

«Άρθρο 14α

Μεταβατικές διατάξεις

1. Όταν, μετά την 1η Ιανουαρίου 2028, μια συμφωνία ευρωπαϊκού συμβουλίου εργαζομένων που έχει συναφθεί πριν από τη 2α Ιανουαρίου 2029, σύμφωνα με τα άρθρα 5 και 6 της οδηγίας 94/45/ΕΚ ή τα άρθρα 5 και 6 της παρούσας οδηγίας δεν καλύπτει, λόγω των τροποποιήσεων που τέθηκαν σε ισχύ την 31η Δεκεμβρίου 2025, ένα ή περισσότερα από τα στοιχεία και τις απαιτήσεις του άρθρου 6 της παρούσας οδηγίας, η κεντρική διεύθυνση ξεκινά διαπραγματεύσεις για την προσαρμογή της εν λόγω συμφωνίας, ώστε να καλύπτονται το εν λόγω στοιχείο και απαίτηση ή τα εν λόγω στοιχεία και απαιτήσεις του άρθρου 6 της παρούσας οδηγίας, κατόπιν γραπτού αιτήματος που υποβάλλεται από το ευρωπαϊκό συμβούλιο εργαζομένων ή τουλάχιστον 100 εργαζομένους ή τους εκπροσώπους τους που υπάγονται σε τουλάχιστον δύο επιχειρήσεις ή εγκαταστάσεις που βρίσκονται σε τουλάχιστον δύο διαφορετικά κράτη μέλη. Η κεντρική διεύθυνση δύναται επίσης να ξεκινήσει τέτοιες διαπραγματεύσεις με δική της πρωτοβουλία. Οι διαπραγματεύσεις αυτές μπορούν να περιορίζονται στην κάλυψη στο πλαίσιο της συμφωνίας μόνο εκείνων των στοιχείων και απαιτήσεων του άρθρου 6 της παρούσας οδηγίας που προστέθηκαν την 31η Δεκεμβρίου 2025.

2. Όταν η συμφωνία ευρωπαϊκού συμβουλίου εργαζομένων περιέχει διαδικαστικές ρυθμίσεις για την προσαρμογή ή την επαναδιαπραγμάτευσή της, η προσαρμογή δύναται να αποτελέσει αντικείμενο διαπραγμάτευσης δυνάμει των εν λόγω ρυθμίσεων. Διαφορετικά, η προσαρμογή γίνεται σύμφωνα με τη διαδικασία που ορίζεται στο άρθρο 5, σε συνδυασμό με το άρθρο 13 δεύτερο και τρίτο εδάφιο.

3. Όταν η διαδικασία προσαρμογής δυνάμει του παρόντος άρθρου δεν καταλήγει σε συμφωνία εντός δύο ετών από την ημερομηνία του αιτήματος των εργαζομένων ή των εκπροσώπων τους ή από την ημερομηνία έναρξης των διαπραγματεύσεων από το ευρωπαϊκό συμβούλιο εργαζομένων ή την κεντρική διεύθυνση με δική της πρωτοβουλία, εφαρμόζονται οι επικουρικές υποχρεώσεις που προβλέπονται στο παράρτημα Ι.

4. Το παρόν άρθρο δεν έχει ως αποτέλεσμα την εξαίρεση των μερών των συμφωνιών ευρωπαϊκών συμβουλίων εργαζομένων από την υποχρέωση τήρησης των ελάχιστων απαιτήσεων που προβλέπει η παρούσα οδηγία.

Άρθρο 14β

Επιχειρήσεις που εξαιρούνταν στο παρελθόν

Όταν αρχίζουν διαπραγματεύσεις σύμφωνα με το άρθρο 5 της παρούσας οδηγίας για τη σύναψη συμφωνίας δυνάμει της παρούσας οδηγίας σε επιχείρηση κοινοτικής κλίμακας ή όμιλο επιχειρήσεων κοινοτικής κλίμακας στα οποία έχει συναφθεί πριν από την ημερομηνία εφαρμογής της οδηγίας 94/45/ΕΚ και εξακολουθεί να ισχύει συμφωνία που καλύπτει το σύνολο του εργατικού δυναμικού και προβλέπει τη διακρατική ενημέρωση των εργαζομένων και τη διαβούλευση με αυτούς, η περίοδος που αναφέρεται στο άρθρο 7 παράγραφος 1 τρίτη περίπτωση της παρούσας οδηγίας μειώνεται σε δύο έτη. Η έναρξη των διαπραγματεύσεων δεν επηρεάζει τους όρους των υφιστάμενων συμφωνιών που βρίσκονται σε ισχύ.»·

14) Το παράρτημα Ι τροποποιείται σύμφωνα με το παράρτημα της παρούσας οδηγίας.

Άρθρο 2

1. Τα κράτη μέλη θεσπίζουν και δημοσιεύουν, μέχρι την 1η Ιανουαρίου 2028, τους νόμους, τις κανονιστικές ρυθμίσεις και τις διοικητικές διατάξεις που απαιτούνται για τη συμμόρφωση με την παρούσα οδηγία. Κοινοποιούν αμέσως στην Επιτροπή το κείμενο των εν λόγω διατάξεων.

Εφαρμόζουν τις διατάξεις αυτές από τη 2α Ιανουαρίου 2029. Ωστόσο, εφαρμόζουν τις διατάξεις για τη μεταφορά του άρθρου 1 σημεία 12) και 13), στον βαθμό που σχετίζονται με το άρθρο 14 και το άρθρο 14α παράγραφοι 1, 2 και 3, από τη 2α Ιανουαρίου 2028.

Όταν τα κράτη μέλη θεσπίζουν τα εν λόγω μέτρα, αυτά περιέχουν παραπομπή στην παρούσα οδηγία ή συνοδεύονται από παρόμοια παραπομπή κατά την επίσημη δημοσίευσή τους. Ο τρόπος της παραπομπής αυτής καθορίζεται από τα κράτη μέλη.

2. Τα κράτη μέλη κοινοποιούν στην Επιτροπή το κείμενο των κύριων διατάξεων εθνικού δικαίου τις οποίες θεσπίζουν στον τομέα που διέπει η παρούσα οδηγία.

Τα κράτη μέλη κοινοποιούν στην Επιτροπή έως την 1η Ιανουαρίου 2028 τα μέσα με τα οποία οι ειδικές διαπραγματευτικές ομάδες, τα ευρωπαϊκά συμβούλια εργαζομένων και οι εκπρόσωποι των εργαζομένων μπορούν, δυνάμει του άρθρου 11 παράγραφοι 2 έως 5 της οδηγίας 2009/38/ΕΚ, όπως τροποποιείται, να κινήσουν δικαστικές και, όπου συνάδει, διοικητικές διαδικασίες σε σχέση με το σύνολο των δικαιωμάτων που απορρέουν από την εν λόγω οδηγία.

Άρθρο 3

Η παρούσα οδηγία αρχίζει να ισχύει την εικοστή ημέρα από τη δημοσίευσή της στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Άρθρο 4

Η παρούσα οδηγία απευθύνεται στα κράτη μέλη.

Στρασβούργο, 26 Νοεμβρίου 2025.

Για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο	*Για το Συμβούλιο*
Η Πρόεδρος	*Η Πρόεδρος*
R. METSOLA	M. BJERRE

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ

Το παράρτημα I της οδηγίας 2009/38/ΕΚ τροποποιείται ως εξής:

1. Το σημείο 1 τροποποιείται ως εξής:

α) η εισαγωγική φράση αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«1. Προκειμένου να υλοποιηθεί ο στόχος του άρθρου 1 παράγραφος 1 και στις περιπτώσεις που προβλέπονται στο άρθρο 7 παράγραφος 1 και στο άρθρο 14α, η σύσταση, η σύνθεση και η αρμοδιότητα του ευρωπαϊκού συμβουλίου εργαζομένων διέπονται από τους ακόλουθους κανόνες:»·

β) στο στοιχείο α), το δεύτερο και το τρίτο εδάφιο αντικαθίστανται από το ακόλουθο κείμενο:

«Η ενημέρωση του ευρωπαϊκού συμβουλίου εργαζομένων για διακρατικά ζητήματα αφορά ιδίως τη δομή, την οικονομική και χρηματοοικονομική κατάσταση, την πιθανή εξέλιξη, την παραγωγή και τις πωλήσεις της επιχείρησης κοινοτικής κλίμακας ή του ομίλου επιχειρήσεων κοινοτικής κλίμακας. Η ενημέρωση και η διαβούλευση με το ευρωπαϊκό συμβούλιο εργαζομένων αφορούν ιδίως την κατάσταση και την πιθανή τάση των πολιτικών για την απασχόληση, τις επενδύσεις, τις δεξιότητες και την κατάρτιση, την πρόβλεψη αλλαγών και τη διαχείριση των διαδικασιών αναδιάρθρωσης, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που συνδέονται με την πράσινη και την ψηφιακή μετάβαση, τις ουσιώδεις αλλαγές όσον αφορά τις συνθήκες εργασίας, ιδίως όσον αφορά την οργάνωση της εργασίας ή τις συμβατικές σχέσεις, την εισαγωγή νέων μεθόδων εργασίας ή διαδικασιών παραγωγής, καθώς και τις μεταφορές παραγωγής, τις συγχωνεύσεις, τις περικοπές ή το κλείσιμο επιχειρήσεων, εγκαταστάσεων ή σημαντικών τμημάτων αυτών, και τις ομαδικές απολύσεις, μεταξύ άλλων σε ελεγχόμενες επιχειρήσεις.

Η διαβούλευση πραγματοποιείται κατά τρόπο ώστε οι εκπρόσωποι των εργαζομένων να μπορούν να συνεδριάζουν με την κεντρική διεύθυνση ή με οποιοδήποτε καταλληλότερο επίπεδο διοίκησης. Οι εκπρόσωποι των εργαζομένων δικαιούνται να λαμβάνουν αιτιολογημένη γραπτή απάντηση σε κάθε γνώμη που ενδεχομένως διατυπώνουν πριν από την έκδοση της απόφασης σχετικά με τα εν λόγω μέτρα, υπό την προϋπόθεση ότι η γνώμη τους διατυπώθηκε εντός εύλογου χρονικού διαστήματος·»·

γ) στο στοιχείο β), μετά το πρώτο εδάφιο παρεμβάλλεται το ακόλουθο εδάφιο:

«Κατ' αυτόν τον τρόπο και στο μέτρο του δυνατού, τόσο οι γυναίκες όσο και οι άνδρες αποτελούν τουλάχιστον το 40 % των μελών του ευρωπαϊκού συμβουλίου εργαζομένων και των μελών της επιτροπής περιορισμένης σύνθεσης. Η μη επίτευξη του στόχου της ισόρροπης εκπροσώπησης των φύλων δεν εμποδίζει τη δημιουργία ευρωπαϊκού συμβουλίου εργαζομένων. Εάν δεν επιτευχθεί ο στόχος της ισόρροπης εκπροσώπησης των φύλων, το ευρωπαϊκό συμβούλιο εργαζομένων εξηγεί γραπτώς τους λόγους στους εργαζομένους.»·

2. Το σημείο 2 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«2. Το ευρωπαϊκό συμβούλιο εργαζομένων έχει το δικαίωμα να συνεδριάζει διά ζώσης με την κεντρική διεύθυνση τουλάχιστον δύο φορές κατ' έτος, προκειμένου να ενημερώνεται και να διατυπώνει τη γνώμη του, με βάση έκθεση της κεντρικής διεύθυνσης, για την εξέλιξη των δραστηριοτήτων και τις προοπτικές της επιχείρησης κοινοτικής κλίμακας ή του ομίλου επιχειρήσεων κοινοτικής κλίμακας. Οι τοπικές διευθύνσεις ενημερώνονται αναλόγως. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, μπορούν να χρησιμοποιούνται ψηφιακά μέσα επικοινωνίας και συντονισμού για τη διεξαγωγή των εν λόγω τακτικών συνεδριάσεων, όταν αυτό κρίνεται σκόπιμο και κατόπιν συμφωνίας, με παράλληλη διασφάλιση ουσιαστικής ενημέρωσης και διαβούλευσης.»·

3. Το σημείο 3 τροποποιείται ως εξής:

α) το πρώτο και το δεύτερο εδάφιο αντικαθίστανται από το ακόλουθο κείμενο:

«3. Όταν υπάρχουν εξαιρετικές περιστάσεις ή αποφάσεις που αναμένεται εύλογα να επηρεάσουν σε σημαντικό βαθμό τα συμφέροντα των εργαζομένων και ο επείγων χαρακτήρας τους δεν επιτρέπει να πραγματοποιηθεί ενημέρωση ή διαβούλευση κατά την επόμενη προγραμματισμένη συνεδρίαση του ευρωπαϊκού συμβουλίου εργαζομένων, ιδίως σε περίπτωση μετεγκατάστασης, παύσης λειτουργίας εγκαταστάσεων ή επιχειρήσεων ή ομαδικών απολύσεων, η επιτροπή περιορισμένης σύνθεσης ή, ελλείψει τέτοιας επιτροπής, το ευρωπαϊκό συμβούλιο εργαζομένων έχει δικαίωμα έγκαιρης ενημέρωσης. Έχει δικαίωμα να συνεδριάζει, κατόπιν αιτήματος, με την κεντρική διεύθυνση ή οποιοδήποτε άλλο καταλληλότερο επίπεδο διοίκησης στο πλαίσιο της επιχείρησης κοινοτικής κλίμακας ή του ομίλου επιχειρήσεων κοινοτικής κλίμακας που διαθέτει δικές του αποφασιστικές αρμοδιότητες, προκειμένου να ενημερώνεται και να διατυπώνει τη γνώμη του.

Σε περίπτωση που η συνεδρίαση διεξάγεται με την επιτροπή περιορισμένης σύνθεσης, δικαιούνται επίσης να συμμετέχουν τα μέλη του ευρωπαϊκού συμβουλίου εργαζομένων που έχουν εκλεγεί ή διοριστεί από τις εγκαταστάσεις και/ή τις επιχειρήσεις τις οποίες αφορούν άμεσα ή μπορεί εύλογα να αναμένεται ότι θα επηρεάσουν οι εν λόγω περιστάσεις ή αποφάσεις.»·

β) το πέμπτο εδάφιο αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Οι διαδικασίες ενημέρωσης και διαβούλευσης που προβλέπονται για τις περιστάσεις που αναφέρονται στο παρόν σημείο διεξάγονται με την επιφύλαξη του άρθρου 1 παράγραφος 2 και των άρθρων 8 και 8α.»·

4. Το σημείο 5 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«5. Το ευρωπαϊκό συμβούλιο εργαζομένων ή η επιτροπή περιορισμένης σύνθεσης μπορούν να επικουρούνται από εμπειρογνώμονες της επιλογής τους, εφόσον αυτό είναι αναγκαίο για την εκτέλεση των καθηκόντων τους. Στους εμπειρογνώμονες αυτούς μπορούν να περιλαμβάνονται εκπρόσωποι αναγνωρισμένων συνδικαλιστικών οργανώσεων σε κοινοτικό επίπεδο. Κατόπιν αιτήματος του ευρωπαϊκού συμβουλίου εργαζομένων, οι εν λόγω εμπειρογνώμονες έχουν δικαίωμα να παρίστανται με συμβουλευτική ιδιότητα στις συνεδριάσεις του ευρωπαϊκού συμβουλίου εργαζομένων και σε συνεδριάσεις με την κεντρική διεύθυνση. Η κεντρική διεύθυνση ενημερώνεται σχετικά εκ των προτέρων.»·

5. Το σημείο 6 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«6. Οι δαπάνες λειτουργίας του ευρωπαϊκού συμβουλίου εργαζομένων βαρύνουν την κεντρική διεύθυνση.

Η κεντρική διεύθυνση παρέχει στα μέλη του ευρωπαϊκού συμβουλίου εργαζομένων τους οικονομικούς και υλικούς πόρους που απαιτούνται για την προσήκουσα εκπλήρωση των καθηκόντων τους.

Ειδικότερα, τα έξοδα διοργάνωσης των συνεδριάσεων, τα έξοδα διερμηνείας, καθώς και τα έξοδα διαμονής και μετακίνησης των μελών του ευρωπαϊκού συμβουλίου εργαζομένων και της επιτροπής περιορισμένης σύνθεσης βαρύνουν την κεντρική διοίκηση, εκτός αν έχει συμφωνηθεί διαφορετικά.

Οι δαπάνες λειτουργίας του ευρωπαϊκού συμβουλίου εργαζομένων περιλαμβάνουν εύλογες δαπάνες για νομικούς εμπειρογνώμονες. Οι δαπάνες λειτουργίας κοινοποιούνται στην κεντρική διεύθυνση πριν από την πραγματοποίησή τους.

Τηρουμένων των αρχών που καθορίζονται στο παρόν σημείο, τα κράτη μέλη μπορούν να θεσπίζουν δημοσιονομικούς κανόνες σχετικά με τη λειτουργία του ευρωπαϊκού συμβουλίου εργαζομένων.».